

פרשת וירא

Daniel Freitag

1. Genre and Function

Piyyutim devoted to the **Akeidah** (עקידה) appear primarily in the **Rosh Hashanah liturgy**, where the Binding of Isaac is a central theme — both as a Torah reading (Genesis 22) and as a symbol of self-sacrifice and divine mercy. These *Akeidah piyyutim* are typically **inserted into the Musaf Amidah**, especially within the section of **Zikhronot** ("Remembrances"), appealing to God to recall the merit of Abraham's and Isaac's obedience.

2. Liturgical Placement

- In the **Eretz Yisrael tradition**, early poets placed Akeidah poems in various positions of the Rosh Hashanah prayers, often as **plizmonim** (refrains) or **qerovot** (series of stanzas connected to the Amidah blessings).
- In the **Ashkenazic (sic) tradition**, the most famous Akeidah poem is "**עקידה**" by *Yehudah ben Shmuel ibn Abbas* (beginning "עת שערי רצון להיפתח"), recited before the shofar blowing.

3. Thematic Features

Akeidah piyyutim typically emphasize:

- Heroic obedience:** Abraham's submission to God's will.
- Isaac's voluntary participation:** often portrayed as mature, conscious, and willing.
- Intercession:** The poet or congregation beseeches God to remember this act as a merit for Israel.
- Emotional tension:** Many piyyutim dramatize the dialogue between Abraham, Isaac, and Sarah — introducing narrative and pathos not explicit in the biblical account.

These themes transformed the Akeidah from a terse biblical narrative into an emotional, moral, and theological drama.

4. Literary Characteristics

- Midrashic elaboration:** Piyyutim weave together midrashic expansions (e.g., Sarah's death upon hearing the news, Isaac's tears, Abraham's inner turmoil).
- Dialogic form:** Some poems alternate between Abraham's and Isaac's voices, heightening the drama.
- Acrostics and strict meter:** Following classical Hebrew poetic conventions.

5. Representative Examples

- "**עת שערי רצון**" (Ibn Abbas, 12th c., Spain) — the best-known example; dramatizes Abraham's trial and Sarah's anguish, concluding with an appeal to God for mercy.
- "**עקידת יצחק**" by *Yannai* (6th–7th c., Eretz Yisrael) — one of the earliest Akeidah qerovot, composed for Rosh Hashanah Musaf.
- "**אלה אזכרה**" (used on Yom Kippur) — though about the Ten Martyrs, it consciously parallels the Akeidah motif, portraying martyrdom as a national repetition of Isaac's binding.

יהודה אבן עבאס (ספרד, מאה 12): עוקד והנעקד והמזבח

כמנהג הספרדים ועדות המזרח, נקרא לפני תקיעת השופר

דפקו בשערי רחמים לפתח הבן להזבח ואב לזבח קוים לאל וברחמיו לבטח וקוי ה' יחליפו כח דרשו בנחלת אל להסתפח עוקד והנעקד והמזבח. הכין עצי עולה באון וחיל ויעקד יצחק כעקדו אל ויהי מאור יומם בעינם ליל והמון דמעיו נוזלים בחיל עין במר בוכה ולב שמח עוקד והנעקד והמזבח. שיחו לאמי כי ששונה פנה הבן אשר ילדה לתשעים שנה היה לאש ולמאכלת מנה אנה אבקש לה מנחם אנה צר לי לאם תבכה ותתיפח עוקד והנעקד והמזבח. ממאכלת יהמה מדברי נא חדדה אבי ואת מאסרי חזק ועת יקד יקוד בבשרי קח עמד הנשאר מאפרי ואמר לשרה זה ליצחק ריח עוקד והנעקד והמזבח. ויהמו כל מלאכי מרפבה אופן ושרף שואלים בגדבה מתחננים לאל בעד שר צבא אנא תנה פדיום וכפר הבה אל נא יהי עולם בלי ירח עוקד והנעקד והמזבח. אמר לאברהם אדון שמים אל תשלחה יד אל שלישי אירי שובו לשלום מלאכי מחנים יום זה זכות לבני ירושלים בו שערי רחמים אני פותח עוקד והנעקד והמזבח. לבריתך שוכן זבול ושבעה זכרה לעדה סוערה ונגועה ושמע תקיעה תוקעה ותרועה (כשראש השנה חל בשבת: ושמע תפלה זכרה לתרועה ואמר לציון בא זמן הישועה נזן ואליה אני שולח עוקד והנעקד והמזבח.	עת שערי רצון להפתח יום אהיה כפי לאל שוטח אנא זכר נא לי ביום הוכח עוקד והנעקד והמזבח. באחרית נסה בסוף העשרה הבן אשר נולד לה משרה אם נמשך בו עד מאד נקשרה קום העלהו לי לעולה ברה על הר אשר כבוד לה זורח עוקד והנעקד והמזבח. אמר לשרה כי חמודך יצחק גדל ולא למד עבודת שחק אלך ואורהו אשר לו אל חק אמרה לכה אדון אבל אל תרחק ענה יהי לבך באל בוטח עוקד והנעקד והמזבח. שחר והשכים להלך בבקר ושני נעריו ממתי השקר יום השלישי נגעו אל חקר וירא דמות כבוד והוד ויקר עמד והתבונן להמשח עוקד והנעקד והמזבח. ידעו נעריו כי קראם לאמר אור הראיתם צץ בראש הר המר ויאמרו לא נחזה רק מהמור ענה שבו פה עם משולים לחמור ואני והנער להשתטח עוקד והנעקד והמזבח. הלכו שניהם לעשות במלאכה ויענה יצחק לאביו פכה אבי ראה אש ועצי מערכה איה אדני שה אשר כהלכה האת ביום זה דתך שוכח עוקד והנעקד והמזבח. ויענה אביו באל חי מחסה כי הוא אשר יראה לעולה השם דע כל אשר יחפץ אלהים יעשה נבנה בני היום לפניו כסא אז יאמיר זבח והזבח עוקד והנעקד והמזבח.
--	--

פירוש

- **עַתְּ שַׁעֲרֵי רְצוֹן לִהְפָּתֵחַ** - זמן התקיעות הוא עת רצון - כאשר הקב"ה שומע קול שופר הוא "עומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים" (מדרש ויקרא רבה כט, ג).
- **כְּפִי לְאֵל שׁוֹטֵחַ** - בתפילה.
- **בְּיוֹם הַזֵּכֶה** - ביום הדין והתוכחה, הוא ראש השנה.
- **עוֹלָד וְהַנְעֻקָּד וְהַמְזֻבָּח** - הפייטן מתמקד ב"שלושת הגיבורים" של סיפור העקידה: אברהם אבינו (העוקד), יצחק אבינו (הנעקד) והמזבח, שהוא כעין דמות רקע פסיבית, אך משמעותית ביותר.
- **בְּאַחֲרֵית הַעֲשָׂרָה** - בסוף עשרת הנסיונות שנתנסה בהם אברהם אבינו. העקידה הינה הנסיון העשירי (ראו משנה אבות ג, ה).
- **אִם נִפְשָׁךְ בּוֹ** - ... גם אם.
- **לְעוֹלָה בָּרָה** - עולה טהורה ותמימה.
- **עַל הָרָאשׁוֹן כְּבוֹד לְךָ זֵרֶךְ** - בציווי העקידה לא נאמר לאברהם במפורש מיקומו של ההר, אלא רק "על אחד ההרים אשר אמר אליך". עפ"י המדרש העקידה התרחשה בהר המוריה, ואברהם זיהה את המקום על פי הענן שהיה קשור להר.
- **עֲבוֹדַת שֶׁחֶק** - עבודת האל השוכן בשחקים.
- **וְאִמְרָהּ אֲשֶׁר לוֹ אֵל חֶק** - אלמד אותו את חוקי האל ומצוותיו. כפי שמובא במדרש (תנחומא וירא כב): "אמר לה, את יודעת כשאני בן שלוש שנים הכרתי את בוראי והנער הוא גדול ולא נתחנך. ויש מקום אחד רחוק ממנו מעט ששם מחנכין את הנערים. אקחנו ואחנכנו שם."
- **שֶׁחֶר וְהַשְׂכִּים לְהֵלֶךְ בְּבֶקֶר** - השכים עם שחר בזריזות למלא את ציווי בוראו, כפי שמתואר בסיפור העקידה (בראשית כב, ג): **וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בְּבֶקֶר**.
- **וַיִּשְׁנֵי נַעֲרָיו** - כפי שמתואר בסיפור העקידה (בראשית כב, ג): **וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בְּבֶקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת חֲמֹר וַיִּקַּח אֶת שְׁנֵי נַעֲרָיו אִתּוֹ**.
- **מִמַּתִּי הַשֶּׁקֶר** - אנשי השקר, כינוי לגויים, שאינם בעלי אמונה בקב"ה. עפ"י מדרש רבה (קהלת ט), שני הנערים שנתלוו אל אברהם היו ישמעאל ואליעזר.
- **יּוֹם הַשְּׁלִישִׁי נִגְעוּ אֶל חֶקֶר** - ביום השלישי הגיעו אל מחוז חפצם, כמתואר (בראשית כב, ד): **בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיֵּשֶׁא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת הַמָּקוֹם מֵרָחֵק**.
- **וַיֵּרָא דְמוּת כְּבוֹד וְהוֹד וְקָר** - ראו את כבוד השכינה שורה על המקום, על פי המדרש (בראשית רבה, פרשה נו): **"וַיֵּרָא אֶת הַמָּקוֹם מֵרָחוֹק"**, מה ראה - ראה ענן קשור בהר. אמר דומה שאותו מקום שאמר לי הקב"ה להקריב את בני שם."
- **לְהַמְשִׁיחַ** - להתעלות ולהתרומם, באמצעות מעשה העקידה.
- **וַיִּדְעוּ נַעֲרָיו כִּי קָרָאם לְאִמְרָה** - שאל את נעריה. הבית הבא מבוסס כולו על מדרש רבה, (קהלת, פרשה ט): **"וַיֵּרָא אֶת הַמָּקוֹם מֵרָחוֹק"**... אמר לו, יצחק בני, רואה אתה מה שאני רואה? אמר לו, הן. אמר לו, מה אתה רואה? אמר לו, ענן קשור על ההר. אמר לאליעזר ולישמעאל נערי, רואים אתם כלום? אמרו, לא. אמר, הואיל ואין אתם רואים כלום והחמור אינו רואה כלום שבו לכם פה עם החמור עם דומין לחמור."
- **אוֹר הָרְאִיתָם צֶעַךְ בְּרֹאשׁ הָרֵם הָמָר** - האם אתם רואים את אור השכינה מעל הר המוריה.
- **לֹא נִחְזָה** - לא נראה. השימוש בלשון של חזיון מרמז שמדובר כאן לא במראה רגיל, אלא בחזיון נבואי.
- **מִהֲמֹר - מהמורה, שוחה**. הננו רואים רק את ההר ולא את ענן הכבוד שמעליו.
- **אִיָּה אֲדִנִּי שֶׁהָאֵשׁ כְּהִלְכָּהּ** - יצחק שואל את אביו כיצד אפשר להעלות עולה ללא שה, כמסופר בבראשית כב, ז: **וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל אַבְרָהָם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הֲנִי בְנִי וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים וְאִיָּה הָשָׂה לְעֹלָה**.
- **בְּאֵל חֵי מַחְסָה** - אברהם משיב ליצחק כי הוא בוטח באל שימציא לו את השה.
- **כִּי הוּא אֲשֶׁר יִרְאֶה לְעוֹלָה הַשָּׂה** - ע"פ תשובת אברהם ליצחק: **וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֱלֹהִים יִרְאֶה לוֹ הַשָּׂה לְעֹלָה בְנִי** (בראשית כב, ח).
- **וַיִּבְנֶה בְנֵי הַיּוֹם לִפְנֵי כֶּסֶא** - נבנה את המזבח.
- **אִזְּזוּ יִמְרֵי זִבְחָ וְהַזִּבְחָ** - בזכות המעשה הנורא **יתגדלו ויתרוממו** אברהם (הזִּבְחָ) ויצחק (זִבְחָ) - העוקד והנעקד.

● **הֵבֵן לְהִזְבֵּחַ וְאֵב לְזִבְחַ -עפ"י המדרש בפסיקתא רבתי, פרשה מ': "וילכו שניהם יחדיו. מהו יחדיו, שלא היצר [=הצטער] [במה] שאמר לו אביו אלא כשם שזה היה שמח לקרב כך זה היה שמח ליקרב."**

● **וְקָנִי ה' יִחְלִיפוּ כֶּחַ -** הבוטחים בה' ומקווים לישועתו מתחזקים ומתגברים. שיבוץ מישעיהו (מ, לא): וְקָנִי ה' יִחְלִיפוּ כֶּחַ יֵעָלוּ אֲבָר כְּנָשִׁים רֹצְצוּ וְלֹא יִיגָעוּ יִלְכוּ וְלֹא יִיָּעֲפוּ.

● **דָּרְשׁוּ בְּנִחְלָת אֵל לְהִסְתַּפֵּחַ -** מבקשים את קרבת האל.

● **הִכִּין עֲצֵי עוֹלָה בְּאוֹן וְחִיל -** בכוח ובגבורה.

● **וַיַּעֲקֹד יִצְחָק כְּעֶקְדוֹ אֵיל -** רמז לאיל שהחליף את יצחק בעקידה, כמתואר בבראשית (כג, יג): וַיֵּשֶׁא אֲבִרָהָם אֶת עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה אֵיל אַחֵר נֶאֱחָז בְּסִבְךָ בְּקֶרְנָיו וַיִּלְךְ אֲבִרָהָם וַיִּקַּח אֶת הָאֵיל וַיַּעֲלֵהוּ לְעֹלָה תַּחַת בְּנוֹ.

● **וַיְהִי מֵאוֹר יוֹמָם בְּעֵינָם לַיִל -** היום נדמה בעיניהם ללילה, דימוי לסערת הנפש שהיו שרויים בה.

● **וְהָמוֹן דְּמָעוֹת נוֹזְלִים בְּחִיל -** דמעות אברהם ויצחק ועפ"י המדרש גם דמעות המלאכים:

"שבשעה שעקד אברהם אבינו את בנו על גבי המזבח בכו מלאכי השרת הה"ד (ישעיה לג) 'הן אראלם צעקו חוצה' וגו' ונשרו דמעות מעיניהם לתוך עיניו והיו רשומות בתוך עיניו" (מדרש רבה בראשית, סה).

● **עֵינֵי בְּמֵר בּוֹכָה וְלֵב שִׂמְחָ -** כאן מדגיש המשורר את הרגשות הסותרים של אברהם ויצחק - מצד אחד, הלב שמח לעשות רצון בוראו, ומצד שני כאב וצער על עצם המעשה.

● **שִׁיחוּ לְאֵמִי -** שני הבתים הבאים מבוססים על כמה מדרשים, בהם מתואר כיצד מודיע השטן לשרה כי אברהם הולך לשחוט את יצחק ובטרום היא מספיקה לשמוע שהוא חי, כבר יוצאת נשמתה מרב צער, כך למשל במדרש תנחומא וירא, סימן כג: "...באותה שעה הלך השטן אצל שרה ונזדמן לה כדמות יצחק. כיון שראתה אותו אמרה לו: בני, מה עשה לך אביך, אמר לה: נטלני אבי והעלני הרים והורידני בקעות והעלני לראש הר אחד ובנה מזבח וסידר המערכה והעריך את העצים ועקד אותי על גבי המזבח ולקח את הסכין לשחטני ואילולי שאמר לו הקב"ה אל תשלח ידך אל הנער כבר הייתי נשחט. לא הספיק לגמור את הדבר עד שיצאה נשמתה..."

● **שְׁשׂוֹנָה פָּנָה -** תם זמן שמחתה על בנה שנולד לה לעת זקנתה.

● **הֵבֵן אֲשֶׁר יִלְדָה לְתִשְׁעִים שָׁנָה -** גם כאן מביא המשורר ברמז את דבריו של השטן ליצחק (פסיקתא רבתי פרשה מ): "עם שיצחק מהלך עם אביו מה עשה השטן, בא ועמד לו לימינו של יצחק אמר לו: הא עלוב, בנה של עלובה, כמה תעניות נתענית אמך וכמה תפילות [נתפללה] עד שלא באת לה, והזקן הזה נשתטה מזקנותו והולך לשוחטך."

● **הִיָּה לֹאשׁ וּלְמִאֲכָלֶת מִנָּה -** הוקרב על גבי המזבח.

● **אָנָּה אֲבִקֵּשׁ לָהּ מִנְחָם -** היכן ימצאו לה מנחמים וניחומים לאסון כזה.

● **מִמִּאֲכָלֶת יִהְיֶה מִדְּבָרִי -** כשאני רואה את הסכין אני נרעד ומזדעזע בדברי.

● **נָא חֲדָדָה אֲבִי וְאֵת מֵאֲסָרֵי חֲזָק -** יצחק מבקש מאביו שיחדד את הסכין ויחזק את החבלים העוקדים אותו לבל יזדעזע מהמאכלת ויזוז ובכך יפסול את עצמו לקרבן, כיון שיהיה בעל מום. מבוסס על המדרש (תנחומא וירא, סימן כג): "כשבא לשחוט, אמר לו: אבא, אוסרני ידי ורגלי מפני שהנפש חצופה היא וכשאראה את המאכלת שמא אזדעזע וייפסל הקרבן, בבקשה ממך אל תעש בי מום."

● **וְעַתָּה יִקְדֵּי יְקוֹד בְּבִשְׂרִי -** כאשר האש תאחז בי.

● **קַח עִמָּךְ הַנְּשָׂאֵר מֵאֲפָרִי -** יצחק מבקש מאביו שאת הנותר מאפרו יתן לשרה אמו.

● **וַיְהִימוּ כָּל מַלְאֲכֵי מִרְכָּבָה -** המלאכים בשמים חרדו ורגשו. הבית כולו מבוסס על המסופר בפסיקתא רבתי, פרשה מ: "כיון שבא ליתן את המאכלת על צוארו באו המלאכים והיו בוכים ומצווחים לפני הקב"ה שנאמר, 'הן אראלים צעקו חוצה' (ישעיה לג ז) ... מיד אמר הקב"ה למיכאל, מה אתה עומד, אל תניחנו. התחיל מיכאל קורא אותו, ויקרא אליו מלאך ה' מן השמים ויאמר אברהם אברהם..."

● **אוֹפֵן וְשָׂרֵף -** כינוי למלאכים (עפ"י יחזקאל, י, ט).

● **שׂוֹאֲלִים בְּגִדְבָה -** מבקשים בתחנונים.

● **שׂוֹר צָבָא -** כינוי ליצחק.

- **אָנאָ תַּנְה פְּדִיּוֹן וּלְפָר הָבָה** -מצא תחליף אחר תמורתו.
- **יִרְחָ - כִּינּוּי לִיצְחָק**, מאורו של עולם.
- **שְׁלִישׁ אוֹרִים** - שליש משלושת האבות, שנמשלו שלושתם למאורות.
- **שׁוּבוּ לְשִׁלּוֹם מִלְאָכֵי מַחְנֵימִים** - הקב"ה מרגיע את המלאכים הבוכים.
- **יוֹם זֶה זְכוּת לְבָנֵי יִרְשָׁלָיִם** - מעשה העקידה עומד לזכות עם ישראל ובזכותו ה' יסלח ויכפר לעמו בכל שנה ושנה.
- **לְבָרִיתְךָ שׁוֹכֵן זָבוּל וְשִׁבְעָה זָכָרָה** - בקשה מהקב"ה לזכור את הברית והשבועה עם עמו. זבול הוא שמו של אחד משבעת הרקיעים.
- **לְעֵדָה סוֹעֶרָה וְנוֹגֵעָה** - עם ישראל הסובל ומתייסר, עפ"י ישעיהו נד, יא: עֲנִיָּה סֹעֶרָה לֹא נִחְמָה הִנֵּה אֲנֹכִי מִרְבִּיעַ בְּפוֹךְ אֲבִינִי וְיִסְדִּיתִיךָ בְּסַפִּירִים.
- **תְּקִיעָה תוֹקֵעָה וְתִרְוָעָה** - תקיעות השופר, העשוי מקרן של איל, זכר לאילו של יצחק.
- **וְאָמַר לְצִיּוֹן בָּא זְמַן הַיְשׁוּעָה** - אנא בשר לעמך את הגאולה.
- **יִנּוֹן וְאַלִּיָּה אֲנִי שׁוֹלֵחַ** - בשר להם כי אתה שולח את המשיח ואת אליהו הנביא, שיקדים העתיד להקדים ולבשר את בואו של המשיח, עפ"י מלאכי ג, כג: הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא לְפָנַי בּוֹא יוֹם ה' הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא.

Excerpt from Yannai's "Akeidat Yitzḥaq"

(Qerovah for Rosh Hashanah Musaf — blessing of Zikhronot)

Hebrew (original poetic form)

אֲבָרָהִם נִסָּה לְשֵׁם וּלְתַפְאֶרֶת,
נִתְבַּחַן בְּעֶשְׂרֵה נִסִּיּוֹנוֹת,
בְּכָל־מָצָא נֶאֱמָן,
וּבְאַחֲרֹן נִצְטָוָה עַל בְּנוֹ יִחִידוֹ.

אֲב חֲמַל וּבֵן נִתְעַנָּה,
זָכָרָה נָא לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית אֲבִיךָ,
וּבְזִכְרוֹן הָעֵקֶדָה,
יַעֲקֹב יִצְחָק לְפָנֶיךָ לְכַפֵּר עָלֵינוּ.

English Translation (adapted, poetic)

Abraham was tested for glory and for praise,
Tried by ten trials of faith,
In all he was found steadfast,
And in the last, commanded to offer his only son.

The father had mercy, the son submitted,
Remember for us today the covenant of our father;
And by the remembrance of the Binding,
May Isaac be bound before You again — to atone for us.

רלב"ג (פרובנס, מאה 14)

נסה הוא מעניין נסיון, ועניין זה הנסיון לפי דעתי היה שבאתהו הנבואה בלשון מסופק; והוא שאמר אליו ה' ית' על יצחק "והעלהו שם לעולה." וזה המאמ' יתכן שיובן שזבח אותו ויעשהו עולה, או שיעלה אותו שם

להעלות עולה, כדי שיתחנך יצחק בעבודת הש' ית'. ועשה אותו הש' ית' אם יקשה בעיניו לעשות שום דבר שיצוהו ה' עליו, עד שיהיה זה סבה אל שיבין מזה המאמר זולת מה שיובן ממנו בתחלת העיון. ר"ל שיובן ממנו שיעלה שם עולה אחרת לא שיזבח בנו.

Nissah is related [philologically] to *nissayon* [a test]. The subject of this test, in my opinion, was that this prophecy came to [Abraham] in ambiguous terms. God told him, apropos of Isaac: "Take him up there for an offering," which can be understood as [either] to make him the offering, or to bring him up there to make an offering, in order that Isaac should be educated in the Lord's service. God did so [to determine] if he would find it difficult to do anything that God had commanded him to the extent that he would give it an interpretation other than the one [most readily] perceived at the outset; namely, that he was to raise up something else as an offering and not that he was to sacrifice his son.

In medieval Jewish Ashkenazic culture two new layers of meaning were attached to the ancient narrative, reflecting historical and cultural aspects of Jewish existence at the time. The first of these is the reclaiming of the story in reaction to the Christian appropriation of "the Sacrifice of Isaac" as a prefiguration of the Crucifixion of Jesus. According to this retelling, a parallel is drawn between Abraham's near sacrifice of his beloved son Isaac and God the Father sacrificing his beloved Son Jesus (cf. Hebrews 11:17–19), as well as between Isaac, who carried the wood on which he was to be killed and burned, and Jesus, who carried the wooden cross through the streets of Jerusalem.⁷ The Jewish reclaiming of the story should thus be seen in the wider context of medieval Christian-Jewish polemics, and the effort to convert Jews to Christianity.

The second added meaning comes from the time of the First Crusade, where the story became associated with the venerated narrative of Kiddush Hashem – that is, the willingness to give up one's own life to sanctify God's Name in the face of religious persecution. Chronicles and Kinot (lamentations) relating the persecution of Jews by Christians during the Middle Ages in today's Germany and France often mention the Binding of Isaac and portray the martyred Jews as the 'Isaac' figure. Some of these texts even tell – in a manner that corresponds to the biblical narrative – how, at the time, some Jewish parents killed their own children in order to prevent them from being forced to convert to Christianity, thus viewing the parents as the 'Abraham' figure.

Research conducted by Piyyut expert Shalom Spiegel* has revealed that an ancient version of the story claiming that Isaac was in fact killed by Abraham and later miraculously revived circulated in medieval Ashkenazic Jewry. It seems that the popularity of this version in the Middle Ages may be attributed to both of the above-mentioned historical and cultural influences.

*Shalom Spiegel, *The Last Trial: On the Legends and Lore of the Command to Abraham to Offer Isaac as a Sacrifice: The Akedah*; translated from the Hebrew, with an introduction by Judah Goldin (Philadelphia: Jewish Publication Society of America, 1967).

אם אפס / ר' אפרים בן יצחק מרגנשבורג (מאה 12)

אם אפס רבע הקן אהל שכן אם רקן
אל נא נאבדה כי על כן יש לנו אב זקן

Though the pigeon offering has ceased,
Though the tent in which he (the Lord) dwelt is now empty,
Nevertheless, let us not abandon hope,
For we possess an aged patriarch (Abraham).|

פָּנִים לוֹ תִּכְרֹם וְצִדְקוֹ לִפְנֵיךָ נִזְכָּר
קַח נָא בֶן יֶקֶר וְנִמְצָה דָּמוֹ עַל קִיר
רָץ אֶל הַנֶּעַר לְהַקְדִּישׁוֹ וְנִפְשׁוֹ קְשׁוּרָה בְּנִפְשׁוֹ
עֲטֹרוֹ בַּעֲצִים וְאִשׁוֹ נִזָּר אֱלֹהֵיוֹ עַל רֹאשׁוֹ
יָחִיד הוּקַל כְּצִבִּי עֲנֵה וְאָמַר אָבִי
הִנֵּה הָאִשׁ וְהָעֲצִים נִבְיָא וּתְשׁוּרָה אֵין לְהִבְיָא
מַלְּיָם הִשְׁיבֻ מִלְּהִבְהִילוֹ וַיַּעַן וַיֹּאמֶר לוֹ
בְּנִי, אֱלֹהִים יִרְאֶה לוֹ וַיֹּדַע יְיָ אֶת אֲשֶׁר לוֹ
בְּמִצְוֹתָיִךְ שׁוֹיָהֶם נִזְהָרִים וְאַחֲרֶיךָ לֹא מִהֲרָהִים
חֲשׂוֹ וְהִלְכוּ נִמְהָרִים עַל אֶחָד הָהָרִים
רָאוּ אֵד תְּלוּלָה מִהָרֹם עֲצֵי עוֹלָה
יָחִיד בְּאַהֲבָה כְּלוּלָה יִשְׁרׁוּ בְּעֶרְבָה מְסֻלָּה
רָאָה יָחִיד כִּי הוּא הָשָׂה נֶאֱמַר לְהוֹרֹו הַמְּנִסָּה
אָבִי אוֹתִי כִּכְבֹּשׁ תַּעֲשֶׂה לֹא תַחְמַל וְלֹא תִכְסֶּה
בִּי חֶפֶץ וְנִכְסֶּף לְבָבִי לוֹ לַחֲשׂוֹף
אִם תִּמְנַעֲנִי סוֹף רוּחִי וְנִשְׁמָתִי אֵלָיו יֵאָסֵף
יָדָיו וְרַגְלָיו עָקֵד וְחָרְבוּ עָלָיו פֶּקֶד
לְשׁוֹמוֹ עַל הָעֲצִים שָׁקֵד וְהָאִשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תּוֹקֵד
צִוָּאָר פֶּשֶׁט מֵאֵלָיו וְאָבִיו נִגַּשׁ אֵלָיו
לְשַׁחֲטוֹ לְשֵׁם בְּעָלָיו וְהִנֵּה יְיָ נֹצֵב עָלָיו
חָקֵר אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֵב עַל בְּנוֹ לֹא חִסָּה
וְלָבוֹ אֶל כַּפִּים נִשָּׂא וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה
קָרָא מִרְחֹם מִשְׁחָר תִּמּוֹר בִּגְדֵי הַנִּבְחָר
וְהִנֵּה אֵיל אַחֵר וְעָשָׂה אֵל תֹּאחֵר
חֲלִיפֵי אֲזִכָּרְתוֹ תִּכּוֹן כְּהִקְטָרְתוֹ
וְתַעֲלֶה לָךְ תִּמְרָתוֹ וְהִיָּה הוּא וְתִמּוֹרְתוֹ
זָכְרוֹן לִפְנֵיךָ בְּשַׁחֲקֵךְ לְעַד בְּסִפְּרֵי יוֹחֵק
בְּרִית עוֹלָם בַּל יִמְחָק אֶת אֲבֹרָהֶם וְאֶת יִצְחָק
קוֹרְאֶיךָ בָּאִים לְקוֹד בְּצִרָה עֲקֵדָה תִּשְׁקֹד
וְצִאֲנֶךָ בְּרַחֲמִים תִּפְקֹד פְּנֵי הַצֹּאֵן אֶל עֲקוֹד
עוֹרָה גְבוּרָתְךָ לְהַקִּיץ נִרְדָּמִים לְמַעַן תִּפְדֶּה חֲרָדִים נִדְהָמִים
לְהַמְשִׁיךְ רַחֲמֶיךָ וְחִסְדֶּיךָ מִשְׁמֵי מְרוֹמִים אֶל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים.

Fig. 4. Binding of Isaac. Breslau Mahzor, Southern Germany, ca. 1340. Wrocław, University Library, Ms. Or. I/1, fol. 46b.

Fig. 10. Moses and Aaron Cry to the Lord and the Akeda. The Birds' Head Haggadah, Southern Germany, ca. 1300. Jerusalem, Israel Museum, Ms. 180/57, fol. 15b.